Relat 1 - 22/08/2016

Començar la Festa Major a Sant Llorenç de Cerdans

Dissabte vam arribar-nos fins a Ceret. En tornar, vam fer marrada a un poblet del Vallespir que es diu Sant Llorenç de Cerdans. Allà vaig començar la Festa Major de Blancs i Blaus. La casualitat va ser absoluta. I va ser el millor preludi: les trobades fortuïtes són un farciment destacadíssim dels dies de Festa Major, la gràcia de trobar-te a tothom i posar-te al dia de tot el que mereix actualització. Ahir a la tarda, el primer dia que vaig trepitjar Granollers, va ser un continu de trobades i fer-la petar.

A Sant Llorenç vam topar-nos amb un cartell que anunciava el concert de l'orquestra Aires del Montseny, amb un bon grapat de membres vallesans. Dos músics em saluden, en forma d'assalt trempat: com és que no ets a Granollers, relatora? I un em mostra un mocador blau. Durant el concert, el seu director, en Marçal Ramon –ganxet de pro– explica que en acabat han d'agafar el cotxe a cuita-corrents per arribar a la Festa Major de Granollers. Toquen una sardana –no habitual en el seu repertori– i, portada per una necessitat d'afegir-me a la festa que només s'explica per l'esment Blanc-i-Blau, em sumo a la petita rotllana. Sé ballar sardanes? No. És possible torçar-se el peu mentre ho proves imitant el del costat? Sí. Per què és que m'hi poso? Perquè dec ser una sentimental sense remei, la menció granollerina m'estova i penso que m'he de donar les mans amb aquells germans del nord. I perquè la Festa Major deu ser això, no? Participar-hi, engrescar-t'hi, agafar-te de les mans amb el del costat, compartir, ser festa. Allà m'adono que ja estic a punt per començar –gas a fons– la Festa Major de Granollers. Aires del Montseny s'acomiada del Vallespir regalant-los unes bossetes de mongetes del ganxet. Vallesanisme a tot drap. El secretari de l'Ajuntament exclama: aquestes deuen ser de petar fort, no? Per petar fort, Granollers, li diria.

Cercavila. El missatge que guarden petits i grans

Per petar fort, el bestiari de foc que gasta Blaus, una de les seves insígnies que exhibeix en la cercavila prèvia al repte. Gralles i foc semblen el líquid amniòtic natural dels Blaus. La cosa intergeneracional de les dues colles crida molt l'atenció. No és nou, però no per això deixen de ser remarcables tots els grups de petits que fan córrer Blancs i Blaus (Draguets, Torets, Cuquetes, Dametes...). I a més, fan molta gràcia: sembla que intueixin que alguna cosa grossa passa al seu voltant, deixant-se portar per alguna nota o alguna indicació, sabent-se centre d'una moguda imponent... I començant a confegir, com els grans, la força d'un ritual que s'aixeca cada finals d'agost. Un ritual que només té sentit uns quants dies en aquest racó de món. Un ritual que passa d'una generació a una altra, que inventa i es reinventa. Intueixo que de la capacitat de reinvenció i de no repapar-se en el model d'èxit depèn bona part de la solució de continuïtat i alegria de la Festa Major. Els que avui he vist desfilar, aquests Draguets o aquestes Cuquetes, seran els que un dia faran el repte i voldran seguir fent festa i fer de la festa un fil que uneix i embolcalla tota una ciutat. Ja us he dit que de vegades sóc una sentimental.

Per tornar a agafar el cantó prosaic: a estones la cercavila es fa una mica monòtona i agafa més l'aire d'una desfilada carnavalesca lenta, més que no pas d'una passada festiva trepidant. Segurament és difícil que no sigui així. I encara és més complicat retallar els buits d'espai que es formen entre els mil i un grups participants. Alguns grups semblen repetir la inèrcia de coses fetes sempre i prou. Parlo més de la impressió d'algun extracte de la cercavila i no pas dels grups de grans –o no tan grans–, que em tenen el cor robat: els McHagum, les Dones de Dena o les Guapes Blanques són un exercici divertidíssim, de fer gresca, sense manies, desacomplexadament, es tingui l'edat que es tingui. Això també és una lliçó.

D'aquesta mena de posada de llarg de les colles per començar a exhibir el seu potencial, tota la seva artilleria festiva, també em crida l'atenció: que Blaus ideïn una part de la seva cercavila com una manifestació en defensa del porró i crits de “sense porró no hi ha Revolució” (ja deveu saber que la reivindicació perquè el porró sigui dibuixet del Whatsapp ha causat molta forrolla, amb aparició al The Guardian inclosa); que Blancs tingui la capacitat –que ja es veu que ha arrelat fort en els últims anys– de crear nous grups imaginativament (per exemple, uns de nous, els Xais i la seva República de la Llana, que reivindiquen també en una pancarta).

Repte d'èpica, autoironia i rivalitat

Més enllà de tot el bestiari, dels gegantons i les performances a punt, Blancs i Blaus semblen entaular un concurs particular de qui balla més i millor. Les Guapes Blanques porten molta marxa (després d'anys torno a sentir La Macarena i Saturday Night) i els Sambeiros dels Blaus suen de valent així que surten de la plaça de la Corona. Aquestes estampes de decibels i ritme provoquen els moviments d'algun passavolant que se'ls mira de lluny, però que decideix marcar-se tres passos no per descompassats més que simpàtics. Què punyetes, Festa Major és això! Torno a pensar en aquella sardana del Vallespir –també en les sardanes que es difícil que balli–, i en les ganes de saltar quan entonen, ja a la Porxada, la música del Correiagua (30 anys fa, que bèstia!) o quan finalment, acabat el repte de les dues colles, sona la primera Guimbada (tan xarona però tan i tan i tan efectiva, seductora i aconseguida). Per cert, una idea del moment: potser la Festa Major i les colles podrien fer camí ideant noves músiques-ritual-himnes amb lletra, tal vegada amb un punt d'ironia picant?

D'ironia en gasten Blancs i Blaus en el repte. Blancs, més cenyit a un guió (semi cinematogràfic en la part de jugar amb un film a imatge del NO-DO, com si els “Blavos” fossin la colla oficial) i més èpic en el discurs que fa una noia al mig de la plaça: el discurs de la noia és ferm, de colla que ja no està per orgues ni etiquetes. Els Blaus, amb una posada en escena més comediant, trien l'autoironia, una mena de càsting sobre qui ha de fer el repte que fa passar per l'escenari figures històriques de la colla fins que un noi adreça un discurs arenga dit amb un punt desafiant enfadat, de resposta als Blancs. La blanca crida: “la nostra força supera el vostre sentimiento”. El blau clama: “no som un llençol blanc on escriure qualsevol cosa”. Potser de les coses més difícils d'explicar al nouvingut a la festa és aquesta rivalitat festiva però real. Potser és que s'hi ha de ser per acabar d'entendre-ho.